

**ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΟ
ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ
ΑΘΗΝΩΝ**

**ATHENS UNIVERSITY
OF ECONOMICS
AND BUSINESS**

Οικονομική Ανάπτυξη

Ενότητα # 1: Εισαγωγή

Διδάσκων: Πάνος Τσακλόγλου

**Τμήμα: Διεθνών και Ευρωπαϊκών Οικονομικών
Σπουδών**

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ & ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ, ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ & ΑΘΛΗΤΙΣΜΟΥ
ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

Χρηματοδότηση

- Το παρόν εκπαιδευτικό υλικό έχει αναπτυχθεί στα πλαίσια του εκπαιδευτικού έργου του διδάσκοντα.
- Το έργο «**Ανοικτά Ακαδημαϊκά Μαθήματα στο Οικονομικό Πανεπιστήμιο Αθηνών**» έχει χρηματοδοτήσει μόνο τη αναδιαμόρφωση του εκπαιδευτικού υλικού.
- Το έργο υλοποιείται στο πλαίσιο του Επιχειρησιακού Προγράμματος «Εκπαίδευση και Δια Βίου Μάθηση» και συγχρηματοδοτείται από την Ευρωπαϊκή Ένωση (Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο) και από εθνικούς πόρους.

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

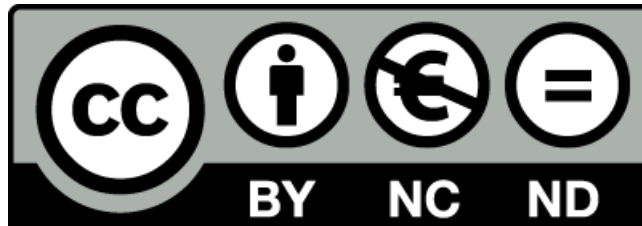
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ & ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ, ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ & ΑΘΛΗΤΙΣΜΟΥ
ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

Άδειες Χρήσης

- Το παρόν εκπαιδευτικό υλικό υπόκειται σε άδειες χρήσης Creative Commons.
- Οι εικόνες προέρχονται από το βιβλίο «Οικονομική της Ανάπτυξης», Μ. Gillis, D.H. Perkins, Μ. Roemer, D.R. Snodgrass, 1^η έκδοση, 2011, Εκδόσεις Gutenberg.

Σκοποί ενότητας

- Κατανόηση των βασικών εννοιών της οικονομικής ανάπτυξης.
- Παρουσίαση δεικτών επιπέδου οικονομικής ανάπτυξης.
- Παρουσίαση εμπειρίας των βιομηχανικών χωρών και χαρακτηριστικών αναπτυσσόμενων χωρών.
- Κατανόηση σημασίας μη οικονομικών παραγόντων.

Περιεχόμενα ενότητας

- Εισαγωγή.
- Τι είναι οικονομική ανάπτυξη;
- Δείκτες επιπέδου οικονομικής ανάπτυξης.
- Εμπειρία βιομηχανικών χωρών.
- Σημασία μη οικονομικών παραγόντων.
- Χαρακτηριστικά αναπτυσσόμενων χωρών.

**ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΟ
ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ
ΑΘΗΝΩΝ**

**ATHENS UNIVERSITY
OF ECONOMICS
AND BUSINESS**

Εισαγωγή

Μάθημα: Οικονομική Ανάπτυξη, **Ενότητα # 1:** Εισαγωγή

Διδάσκων: Πάνος Τσακλόγλου, **Τμήμα:** Διεθνών και Ευρωπαϊκών Οικονομικών Σπουδών

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ & ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ, ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ & ΑΘΛΗΤΙΣΜΟΥ
ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ ΤΑΜΕΙΟ

Εισαγωγή

- Τι είναι η «οικονομική ανάπτυξη»;
- Χαρακτηριστικά των αναπτυσσομένων χωρών.
- Δείκτες του επιπέδου οικονομικής ανάπτυξης.

Ενδιαφέρον για την οικονομική ανάπτυξη (1 από 2)

- Ένας από τους κύριους σκοπούς της Οικονομικής Επιστήμης: Υπόδειξη μεθόδων βελτίωσης των συνθηκών διαβίωσης του πληθυσμού (τουλάχιστον στην υλική τους διάσταση).
- Αναπτυσσόμενες Χώρες: $\frac{3}{4}$ του παγκόσμιου πληθυσμού, αλλά μόλις το $\frac{1}{4}$ του παγκόσμιου εισοδήματος.

Ενδιαφέρον για την οικονομική ανάπτυξη (2 από 2)

- Διαρκώς αυξανόμενη αλληλεξάρτηση διεθνούς κοινωνίας – παγκοσμιοποίηση, χρέος, περιβάλλον, εμπόριο, μετανάστευση, κλπ.
- Αυξημένο ενδιαφέρον στις Βιομηχανικές Χώρες (ΒΧ) για τις Αναπτυσσόμενες Χώρες (ΑΧ) αλλά και σταδιακή ενίσχυση ρόλου ΑΧ.

Γιατί ιδιαίτερος κλάδος των οικονομικών; (1 από 2)

- Διαφορές AX / BX:
 - Δομή Οικονομίας.
 - Δομή Κοινωνίας.
 - Θεσμικό Πλαίσιο.

Γιατί ιδιαίτερος κλάδος των οικονομικών; (2 από 2)

- Νεοκλασσικά ή/και Κεϋνσιανά υποδείγματα χρήσιμα, αλλά συχνά προσαρμογές απαραίτητες.
- Κυριαρχία παραγωγού;
- Κατάτμηση αγορών εργασίας & προϊόντος;
- Μη ανταγωνιστικό διεθνές περιβάλλον;
- Εξάρτηση;

**ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΟ
ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ
ΑΘΗΝΩΝ**

**ATHENS UNIVERSITY
OF ECONOMICS
AND BUSINESS**

Τι είναι οικονομική ανάπτυξη;

Μάθημα: Οικονομική Ανάπτυξη, **Ενότητα # 1:** Εισαγωγή

Διδάσκων: Πάνος Τσακλόγλου, **Τμήμα:** Διεθνών και Ευρωπαϊκών Οικονομικών Σπουδών

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ & ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ, ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ & ΑΘΛΗΤΙΣΜΟΥ
ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ ΤΑΜΕΙΟ

Τι είναι οικονομική ανάπτυξη; (1 από 2)

- Πολυδιάστατη διαδικασία που οδηγεί στην ικανοποίηση των βασικών αναγκών του ανθρώπου, ενισχύει τον αυτοσεβασμό του και το σεβασμό του κοινωνικού συνόλου μέσα στο οποίο ζει και επαυξάνει τη δυνατότητα υλικών επιλογών του.
- Δύσκολη η διάκριση οικονομικής και πολιτικής ανάπτυξης.

Τι είναι οικονομική ανάπτυξη; (2 από 2)

- Κανονιστικός όρος.
 - Αναπτυσσόμενες.
 - Υπανάπτυκτες.
 - Υπαναπτυσσόμενες .
 - Παραδοσιακές / Σύγχρονες.
 - Πλούσιες / Φτωχές.
 - 1ος Κόσμος / 3ος Κόσμος.
- Ανάπτυξη και Μεγέθυνση / Αλλαγή δομών.

**ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΟ
ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ
ΑΘΗΝΩΝ**

**ATHENS UNIVERSITY
OF ECONOMICS
AND BUSINESS**

Δείκτες επιπέδου οικονομικής ανάπτυξης

Μάθημα: Οικονομική Ανάπτυξη, **Ενότητα # 1:** Εισαγωγή

Διδάσκων: Πάνος Τσακλόγλου, **Τμήμα:** Διεθνών και Ευρωπαϊκών
Οικονομικών Σπουδών

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ & ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ, ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ & ΑΘΛΗΤΙΣΜΟΥ
ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ ΤΑΜΕΙΟ

Δείκτες επιπέδου οικονομικής ανάπτυξης (1 από 5)

- Κατά κεφαλή ΑΕΠ
- Δείκτης παραγωγής / όχι ευημερίας
- Παραγωγή εκτός αγοράς (π.χ. ιδιοκατανάλωση).
- Αναπόφευκτο κόστος (π.χ. καθαρισμός από μόλυνση).
- Έλλειψη διανεμητικής ευαισθησίας.
- Συναλλαγματικές ισοτιμίες.

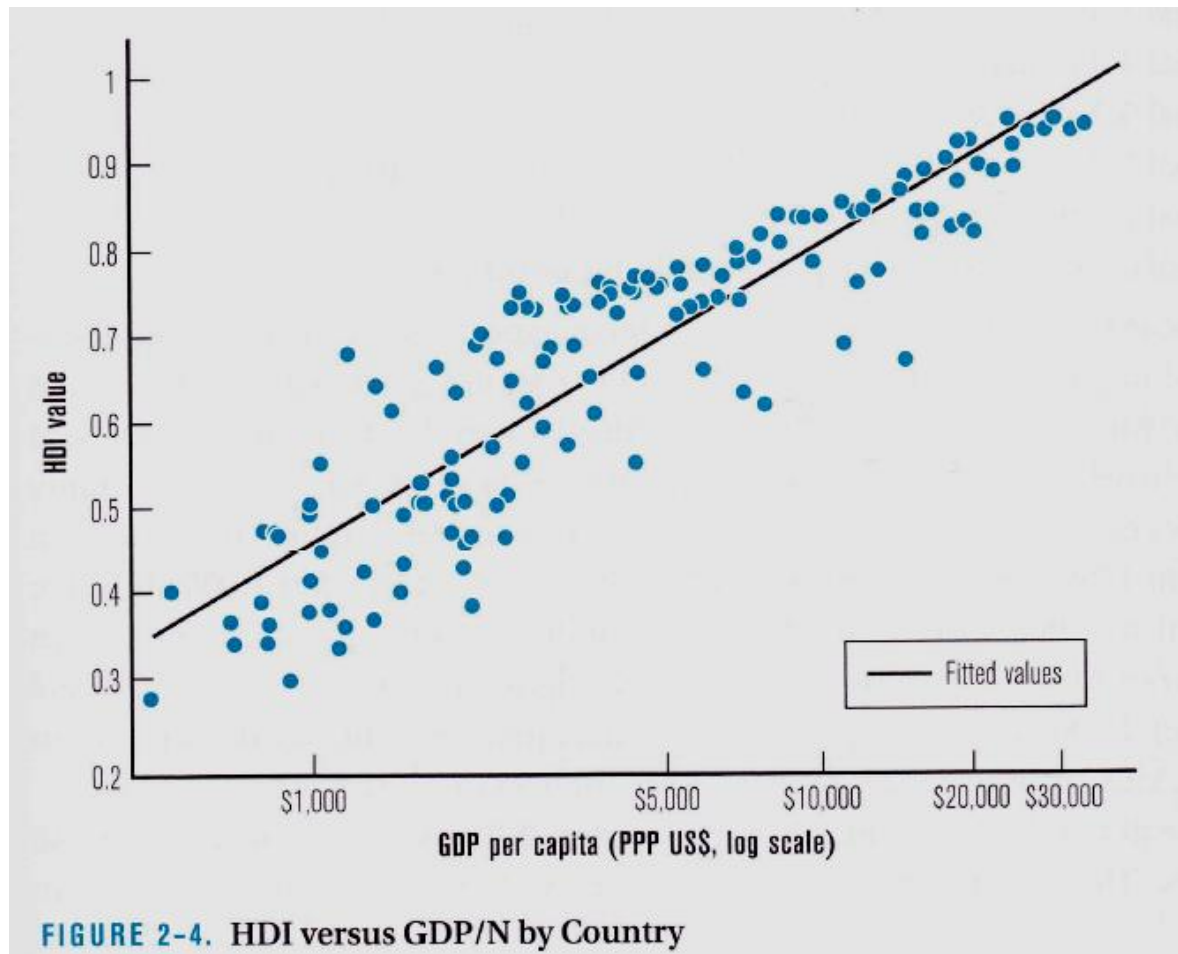
Δείκτες επιπέδου οικονομικής ανάπτυξης (2 από 5)

- Κατά κεφαλή ΑΕΠ σε όρους πραγμ. αγορ. δύναμης (PPP).
- Εμπορεύσιμα και μη εμπορεύσιμα αγαθά.
- Όπως και παραπάνω εκτός από το τελευταίο.

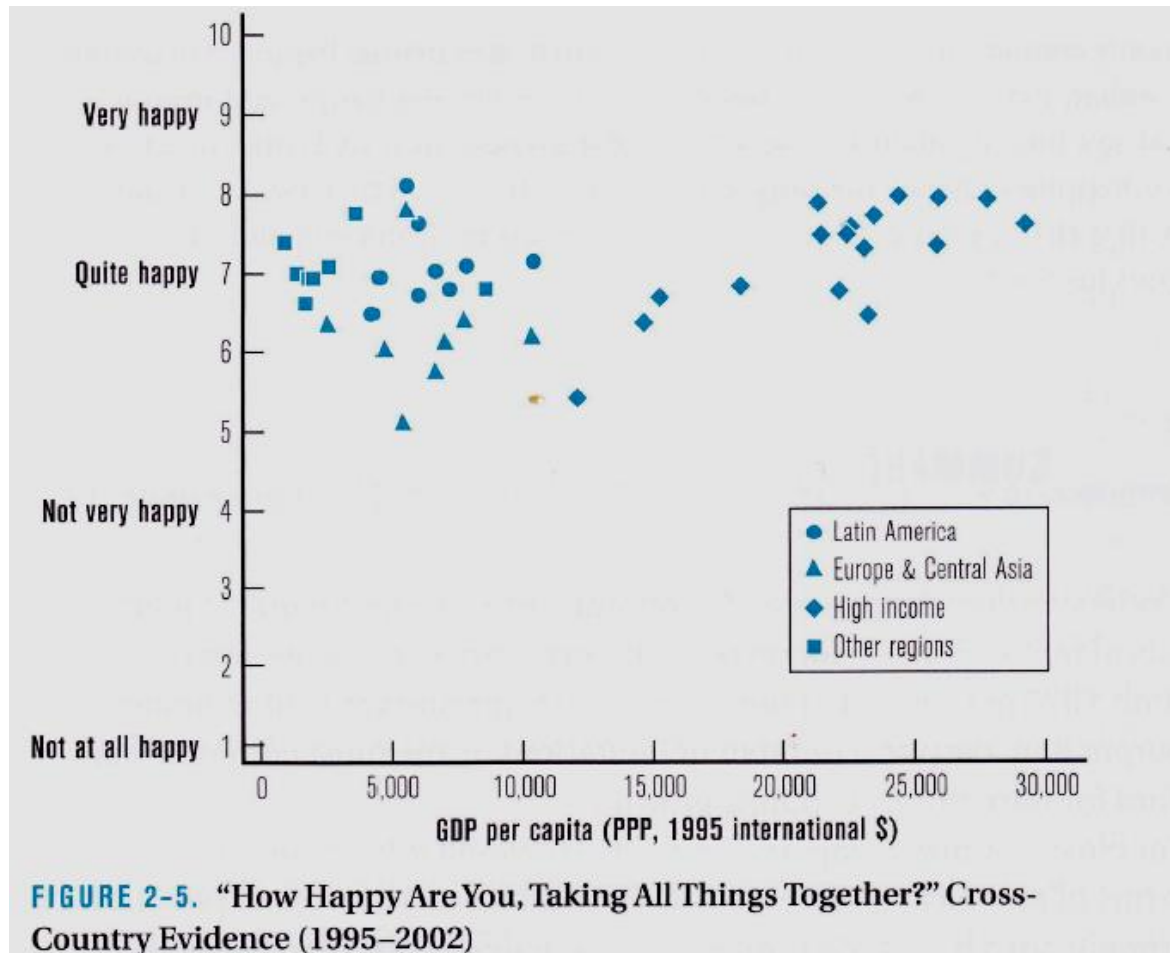
Δείκτες επιπέδου οικονομικής ανάπτυξης (3 από 5)

- Κατά κεφαλή ΑΕΠ «έμμεσος» δείκτης.
- Γιατί όχι, άμεσοι δείκτες;
- Σύνθετοι κοινωνικο-οικονομικοί δείκτες (π.χ. Human Development Index (ΟΗΕ)).
- Κκ ΑΕΠ σε PPP, προσδόκιμο επιβίωσης, ικανότητα γραφής και ανάγνωσης.
- Βασικά προβλήματα: Επιλογή & Στάθμιση.
- Πάντως, μετά το 2ο ΠΠ, συστηματική βελτίωση ανεξαρτήτως του χρησιμοποιούμενου δείκτη και ισχυρή συσχέτιση μεταξύ τους.

Δείκτες επιπέδου οικονομικής ανάπτυξης (4 από 5)

Δείκτες επιπέδου οικονομικής ανάπτυξης (5 από 5)

**ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΟ
ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ
ΑΘΗΝΩΝ**

**ATHENS UNIVERSITY
OF ECONOMICS
AND BUSINESS**

Εμπειρία βιομηχανικών χωρών

Μάθημα: Οικονομική Ανάπτυξη, **Ενότητα # 1:** Εισαγωγή

Διδάσκων: Πάνος Τσακλόγλου, **Τμήμα:** Διεθνών και Ευρωπαϊκών
Οικονομικών Σπουδών

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ & ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ, ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ & ΑΘΛΗΤΙΣΜΟΥ
ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ ΤΑΜΕΙΟ

Εμπειρία βιομηχανικών χωρών (1 από 3)

- Μακρόχρονη διαδικασία.
- Μέχρι τη Βιομηχανική Επανάσταση, ουσιαστικά στασιμότητα.
- Σημασία δημιουργίας αγροτικού πλεονάσματος.
- Συσσώρευση αλλά και αύξηση παραγωγικότητας.

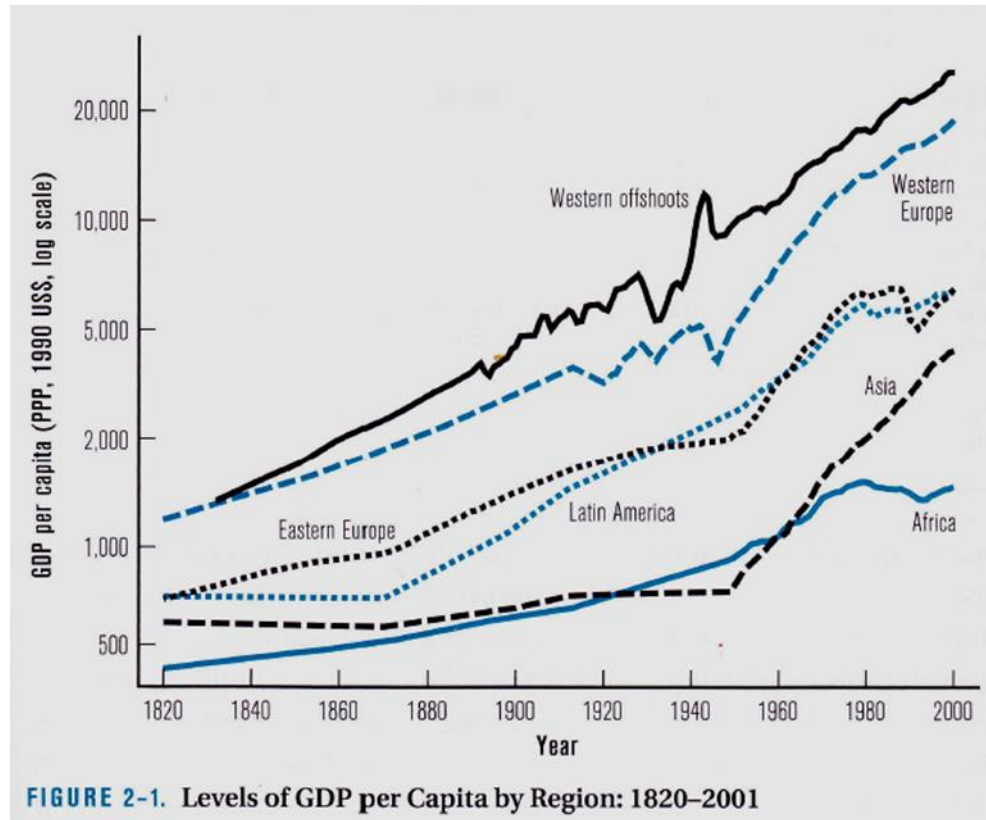
Εμπειρία βιομηχανικών χωρών (2 από 3)

- Σημαντικές πολλές μη οικονομικές προϋποθέσεις.
- Ανεξαρτησία.
- Ειρήνη / όχι εμφύλιες διαμάχες.
- Κοινωνική συναίνεση σε αναπτυξιακούς στόχους.
- Μακροοικονομική και πολιτική σταθερότητα.

Εμπειρία βιομηχανικών χωρών (3 από 3)

- Αποτελεσματική διακυβέρνηση και θεσμικό πλαίσιο.
- Σημασία επενδύσεων σε ανθρώπινο κεφάλαιο (υγεία και εκπαίδευση).
- «Ανοιχτή» οικονομία.
- Γεωγραφία.

Οικονομική μεγέθυνση Μακροχρόνια και βραχυχρόνια

**ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΟ
ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ
ΑΘΗΝΩΝ**

**ATHENS UNIVERSITY
OF ECONOMICS
AND BUSINESS**

Σημασία μη οικονομικών παραγόντων

Μάθημα: Οικονομική Ανάπτυξη, **Ενότητα # 1:** Εισαγωγή

Διδάσκων: Πάνος Τσακλόγλου, **Τμήμα:** Διεθνών και Ευρωπαϊκών
Οικονομικών Σπουδών

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

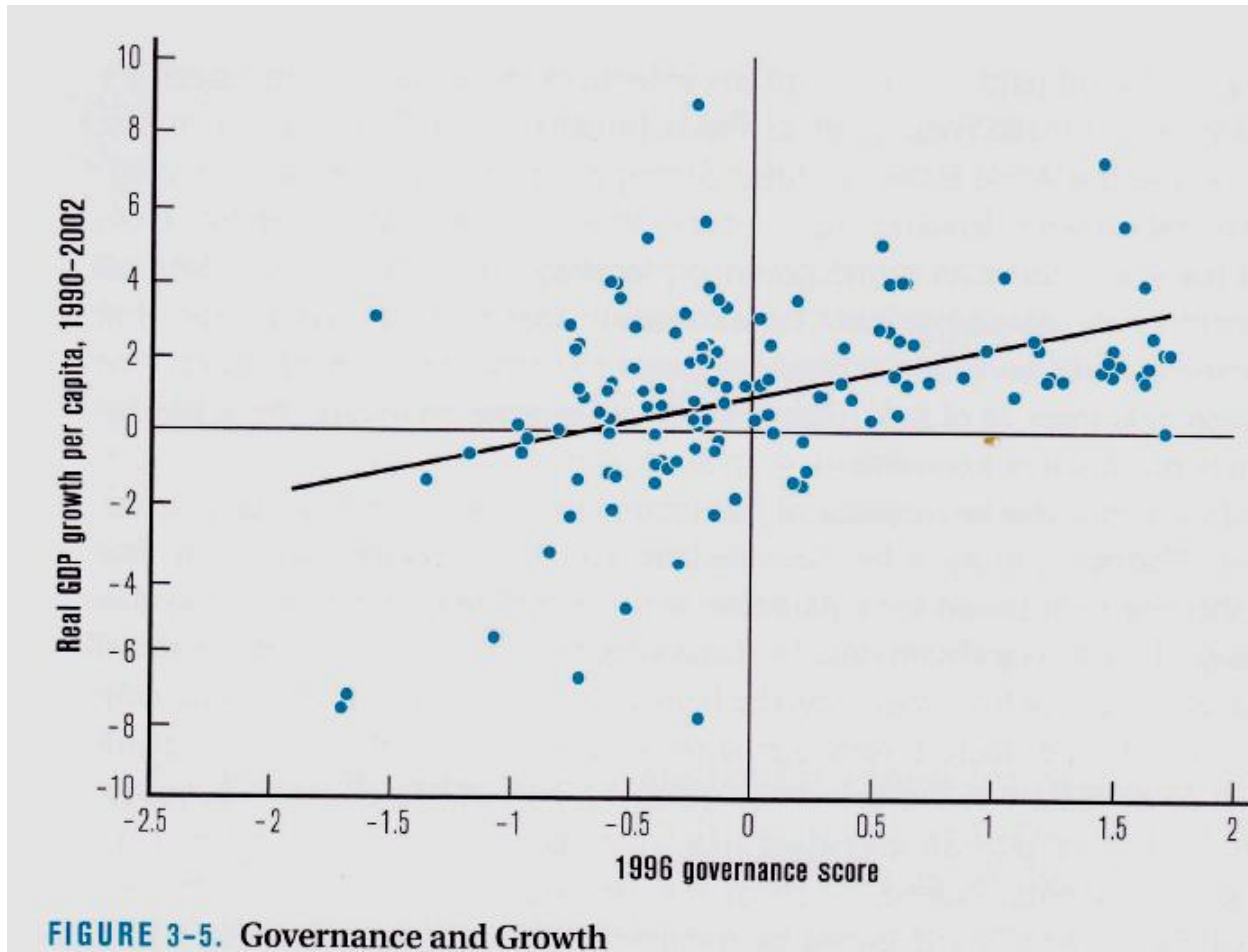

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ & ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ, ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ & ΑΘΛΗΤΙΣΜΟΥ
ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ

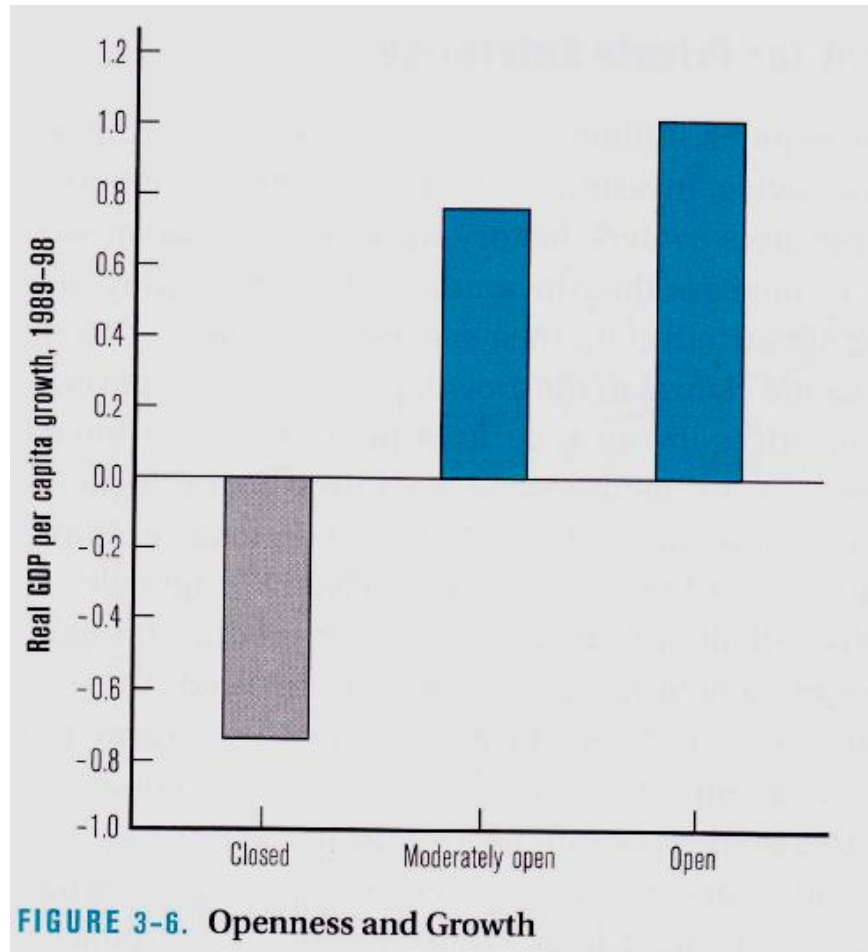
Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

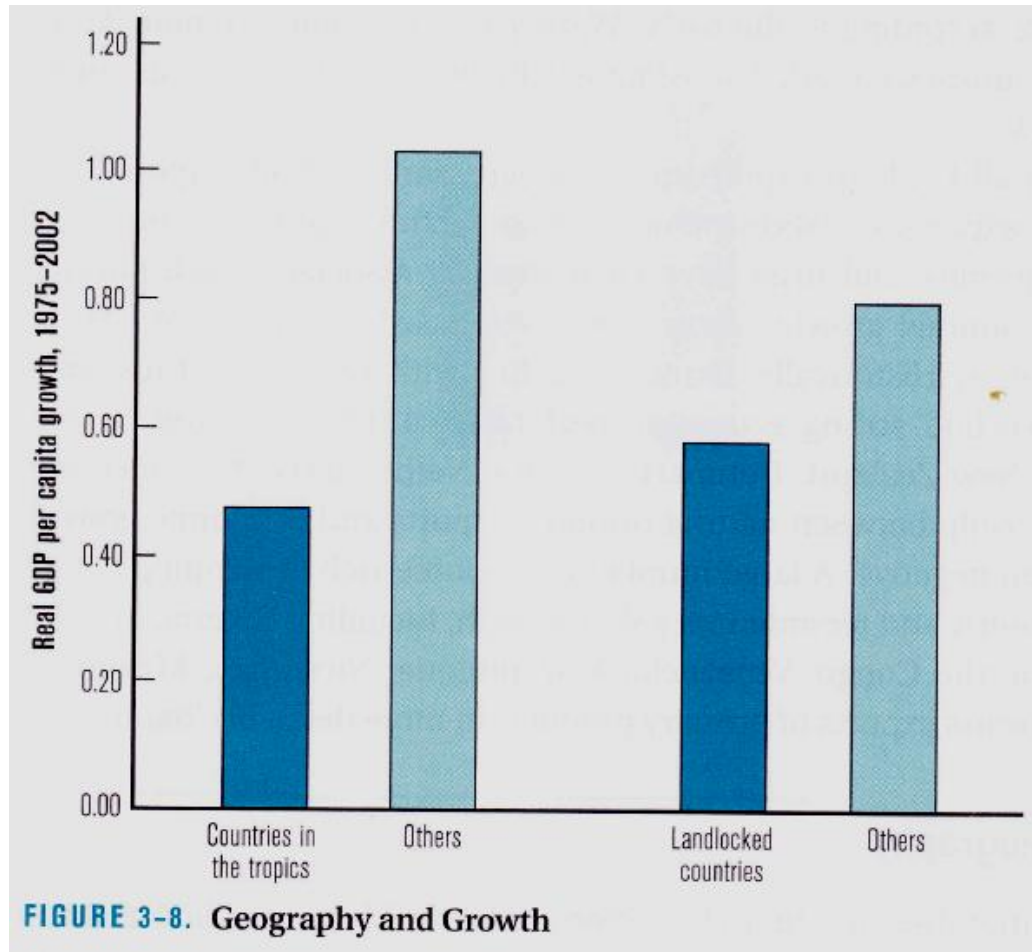
Σημασία μη οικονομικών παραγόντων (1 από 4)

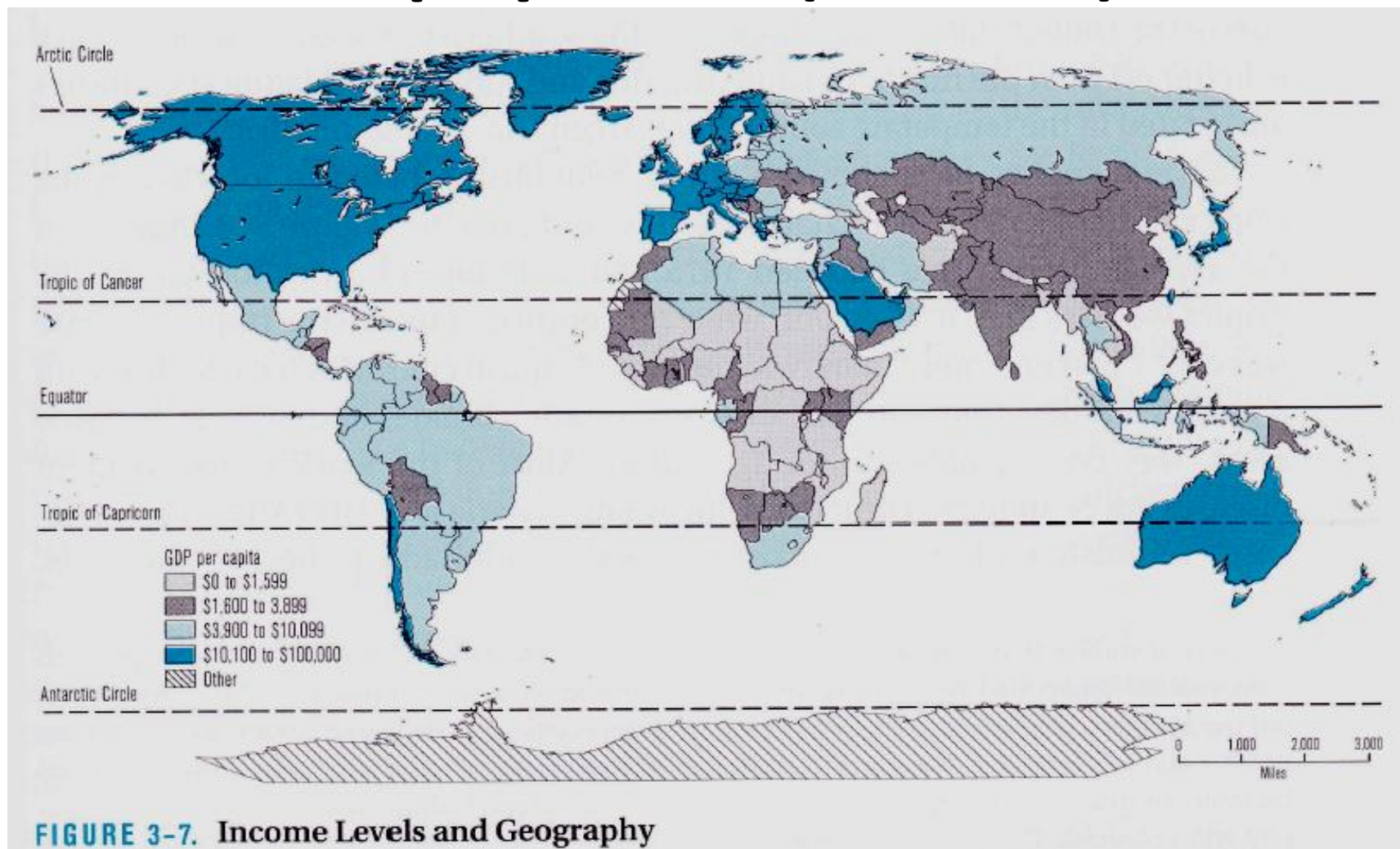
Σημασία μη οικονομικών παραγόντων (2 από 4)

Σημασία μη οικονομικών παραγόντων (3 από 4)

Σημασία μη οικονομικών παραγόντων (4 από 4)

**ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΟ
ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ
ΑΘΗΝΩΝ**

**ATHENS UNIVERSITY
OF ECONOMICS
AND BUSINESS**

Χαρακτηριστικά αναπτυσσόμενων χωρών

Μάθημα: Οικονομική Ανάπτυξη, **Ενότητα # 1:** Εισαγωγή

Διδάσκων: Πάνος Τσακλόγλου, **Τμήμα:** Διεθνών και Ευρωπαϊκών Οικονομικών Σπουδών

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ & ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ, ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ & ΑΘΛΗΤΙΣΜΟΥ
ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ ΤΑΜΕΙΟ

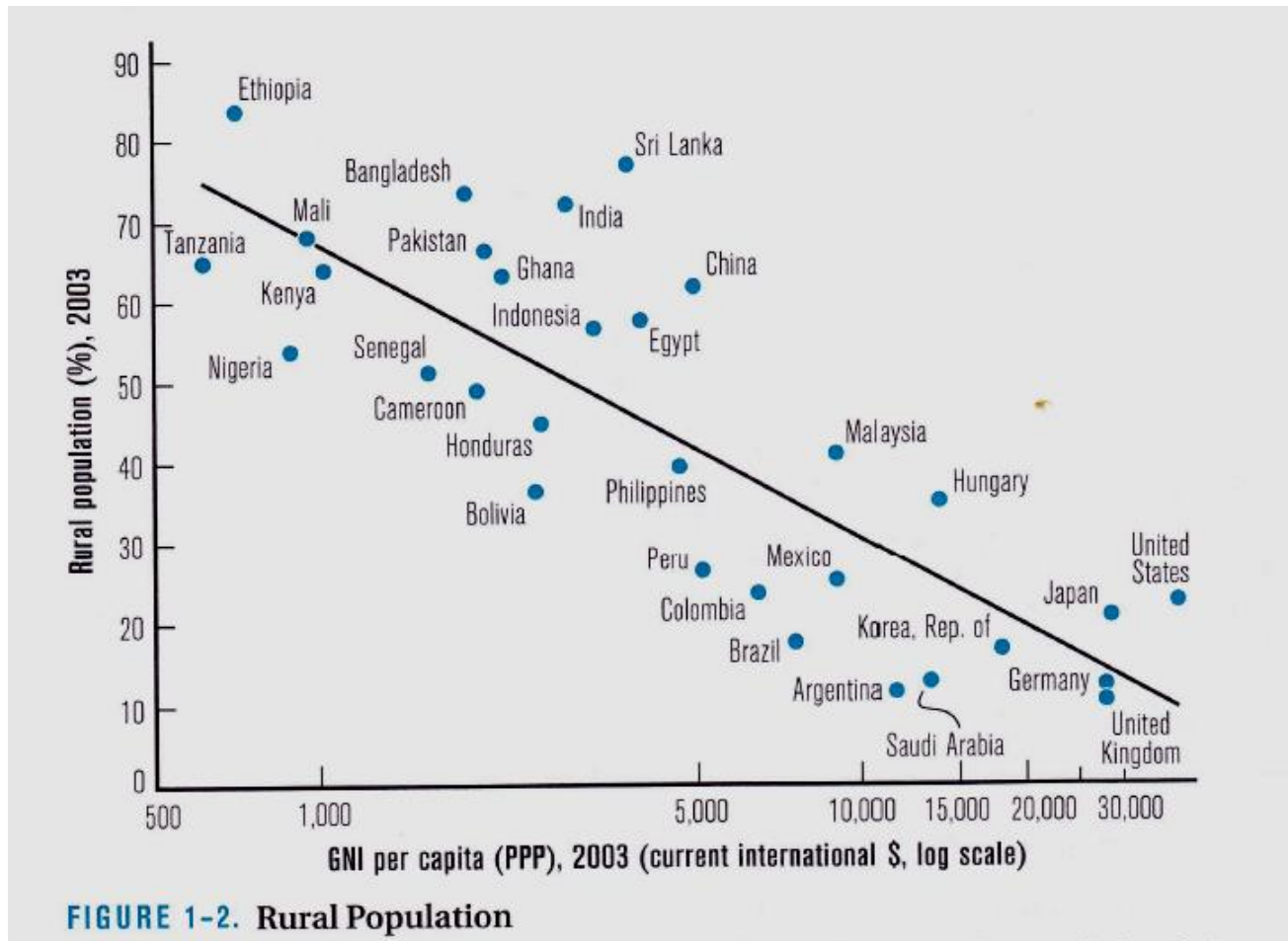
Χαρακτηριστικά αναπτυσσόμενων χωρών (1 από 5)

- Ομοιότητες (ελάχιστες όλα):
 - Χαμηλό βιοτικό επίπεδο / Φτώχεια.
 - Υψηλή απασχόληση σε αγροτικό τομέα.
 - Σχετικά μικρή συμβολή δευτερογενούς τομέα.
 - Υψηλή (συγκαλυμμένη ανεργία) & υποαπασχόληση.
 - Υψηλοί ρυθμοί πληθυσμιακής μεγέθυνσης.
 - Χαμηλό επίπεδο αστικοποίησης.
 - Χαμηλό εκπαιδευτικό επίπεδο.
 - Σχετικά αδύναμη θέση / εξάρτηση στις διεθνείς σχέσεις.

Χαρακτηριστικά αναπτυσσόμενων χωρών (2 από 5)

- Διαφορές:
 - Ιστορικό υπόβαθρο (κυρίως, αποικιοκρατία).
 - Φυσικοί πόροι.
 - Μέγεθος.
 - Πολιτικο-οικονομικό σύστημα.

Χαρακτηριστικά αναπτυσσόμενων χωρών (3 από 5)

Χαρακτηριστικά αναπτυσσόμενων χωρών (4 από 5)

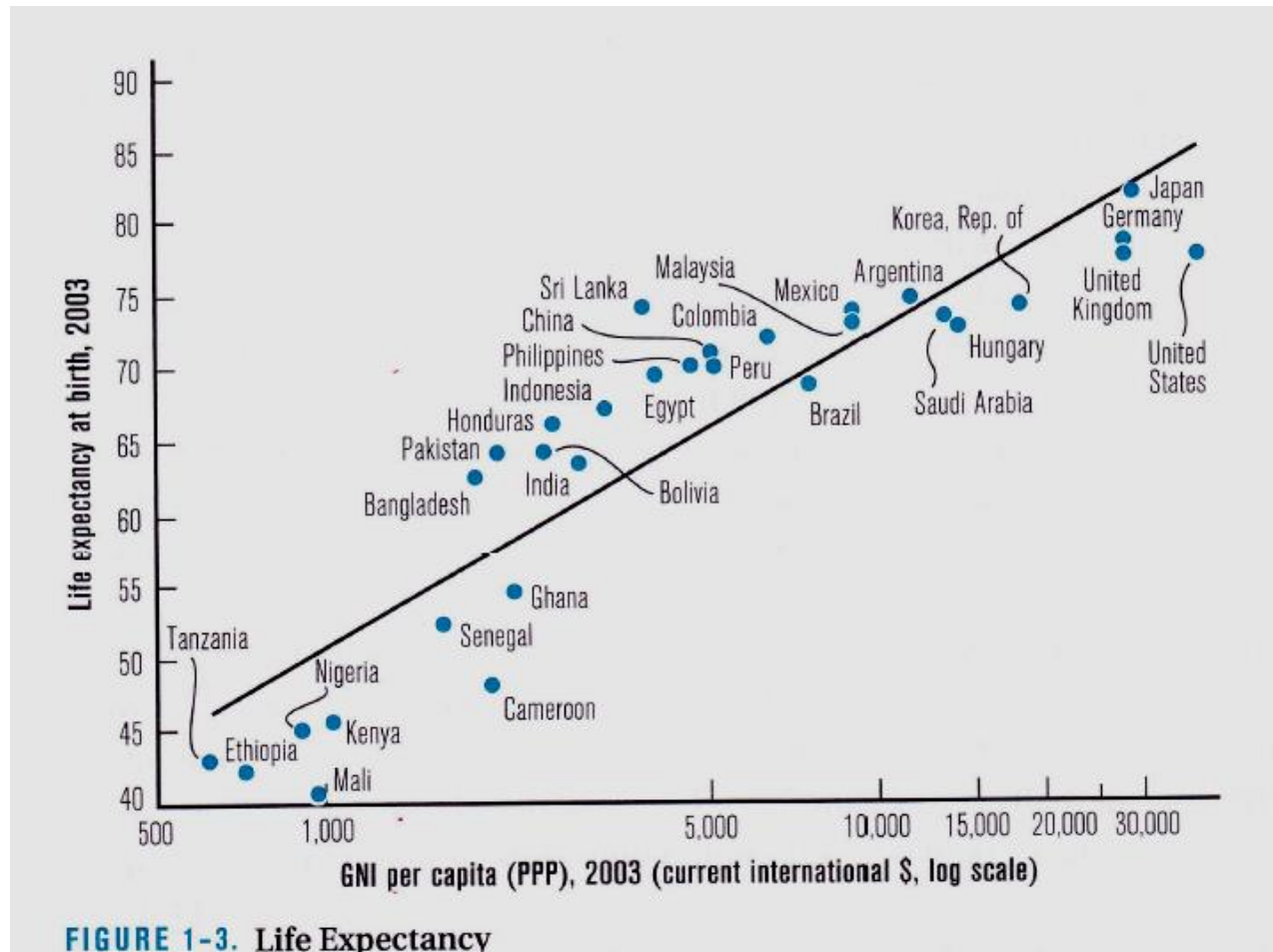

FIGURE 1-3. Life Expectancy

Χαρακτηριστικά αναπτυσσόμενων χωρών (5 από 5)

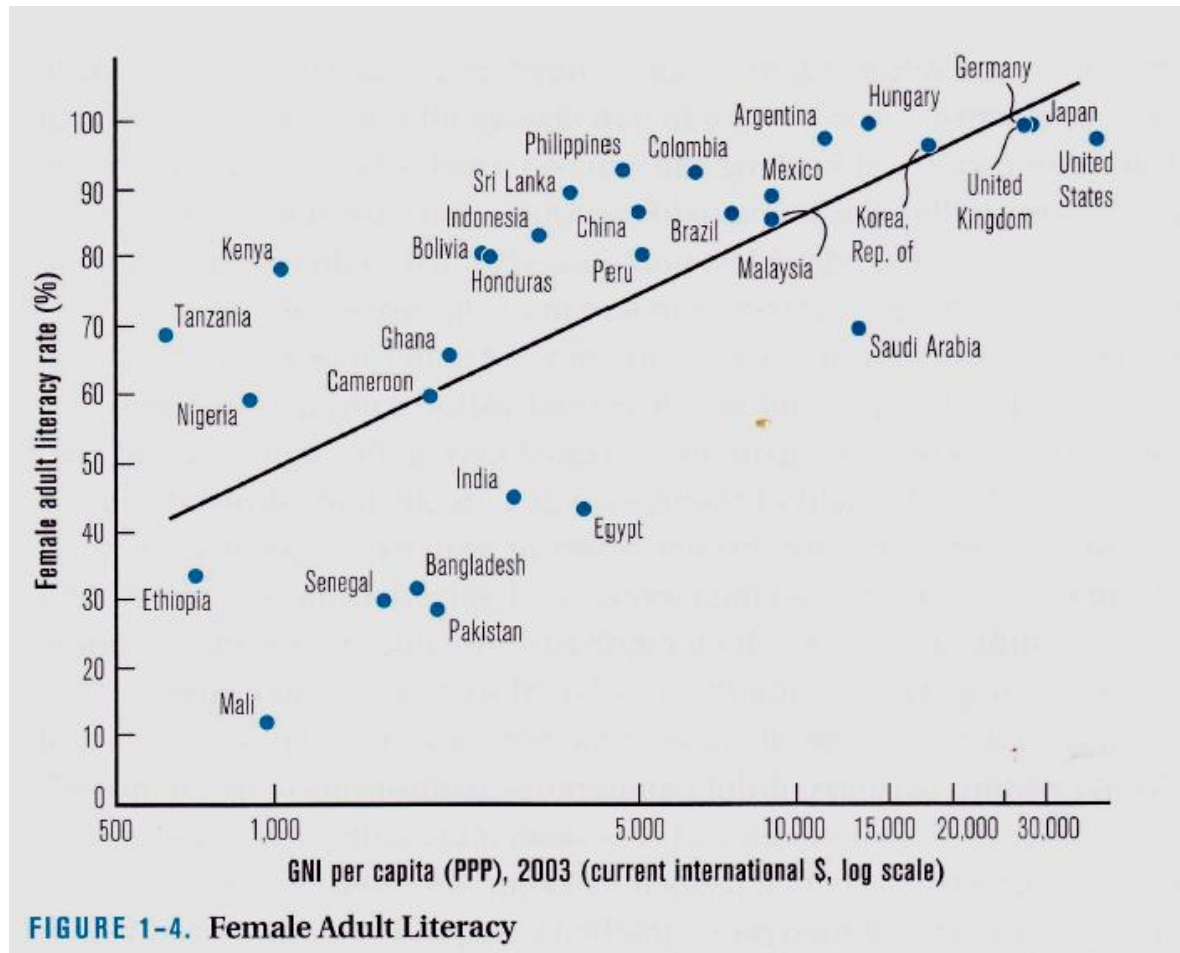

FIGURE 1-4. Female Adult Literacy

**ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΟ
ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ
ΑΘΗΝΩΝ**

**ATHENS UNIVERSITY
OF ECONOMICS
AND BUSINESS**

Τέλος Ενότητας # 1

Μάθημα: Οικονομική Ανάπτυξη, **Ενότητα # 1:** Εισαγωγή
Διδάσκων: Πάνος Τσακλόγλου, **Τμήμα:** Διεθνών και Ευρωπαϊκών
Οικονομικών Σπουδών

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ & ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ, ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ & ΑΘΛΗΤΙΣΜΟΥ
ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ ΤΑΜΕΙΟ